

Bitės

Aistė Činauskaitė
Vilkyškių Johaneso Bobrovskio vidurinė mokykla
2015.02.10

Tikslas

Išsiaiškinti bičių rūšis ir gyvenimo sąlygas.

Bitės

Plėviasparnių būrio vabzdžiai . Bitės yra vapsvoms ir skruzdėlėms giminiški gyvūnai. Jos prisitaikiusios rinkti žiedinių augalų nektarą ir žiedadulkes, ir yra labai svarbios augalų apdulkinimo procese. Dauguma bičių rūšių yra pavieniai gyvūnai, lizdus įsikuriantys urveliuose žemėje, medžiuose ir kt. Bičių yra trys rūšys: Darbininkės, Motinėlė ir tranai.

Bičių šeima

Naminės bitės gyvena šeimomis. Šeima gali susidėti iš 60—80 tūkstančių bičių. Tai stipri, didelė šeima. Sveria ji 6—8 kg. Labai didelės šeimos masė gali siekti 10 kg. Silpna šeima turi 10—15 tūkstančių bičių. Bičių šeimos skaičius ne visada vienodas ir priklauso nuo daugelio veiksnių. Pavasarį būna iki 30 tūkstančių bičių, vasarą, kai žydi medingieji augalai, būna daugiausia, o prieš žiemą vėl sumažėja iki 30–35 tūkstančių vabzdžių. Visi bičių šeimos individai priklauso vienas nuo kito ir negali gyvuoti savarankiškai.

Darbininkės

Rūpinasi palikuonimis, maitina vikšrus. Jos dirba visus šeimos darbus : daro lizdus, neša maistą, saugo lizdą nuo priešų.

Gyvena:

Bitės darbininkės 35—40 dienų aktyviau laiko tarpiau, kai augina perus ir neša maistą, ir 6—7 mėnesius šaltuoju metu, kai jos nelabai aktyvios.

Bičių darbininkių elgesys

Bičių darbininkių elgesį lemia jų amžius ir gamtos sąlygos. Pačios jauniausios maitina perus, 8—10 dienų siuva korius. Maisto rinkti bitės išskrenda sulaukusios 18—20 parų amžiaus. Paskutinėmis gyvenimo dienomis jos paprastai neša vandenį ir toli nuo savo būsto neskrenda. Kai augalai turi labai daug nektaro, bitės maitintojos ima nešti medų, o jų darbą pradeda dirbti jaunesni vabzdžiai.

Motinėlė

Centrinė šeimos figūra. Ji vienintelė iš visų moteriškųjų individų išlaikė gebėjimą pratęsti giminę. Nuo jos vaisingumo priklauso šeimos didumas ir stiprumas. Motina nuo pavasario iki rudens deda kiaušinius, iš kurių po 3 dienų išsivikšrai. Ypač vaisingos motinos pavasarį deda po 3 ir daugiau tūkstančių kiaušinių per parą. Jos deda 2 rūšių kiaušinius — apvaisintus, iš kurių išsivikš darbininkės ir motinos, ir neapvaisintus (iš kurių gimsta tranai — vyriškoji šeimos pusė).

Amžius

Motina gali išgyventi 5—6 metus. Jeigu ji suserga, bites suima nerimas, ir jos skuba išsiperinti kitą motiną. Motinos mirtis — katastrofa šeimai, nes pakrinka jos veikla. Jeigu aplinkybės susideda taip, kad bitės negali išsiperinti kitos motinos, šeima žūva.

Tranai

Bitės stengiasi išsiperinti tranų kuo daugiau — nuo kelių šimtų iki 2—3 tūkstančių šeimoje, kad būtų garantuotas susiporavimas. Motina su patinėliais poruojasi (motinai apvaisinti reikia 8—12 tranų), ore, iki 30 metrų aukštyje ir atokiai nuo bityno. Gamta atleido tranus nuo visų rūpesčių. Jie neturi nė vieno darbo organo, straublelis sutrumpėjęs ir nepritaikytas nektarui rinkti. Kai baigiasi dauginimosi laikotarpis, bitės išvaro tranus iš būsto, ir jie žūva. Kitą pavasarį, rengdamosi daugintis, bitės vėl išsiaugina naujų tranų.

Išvada

Bitės yra labai svarbios augalų apdulkinimo procese. Motinėlė yra centrinė šeimos figūra.

